

KRONIKK & DEBATT

KRONIKK:

Maks 5000 tegn inkludert mellomrom.
Legg ved portrettfoto.

DEBATT:

Innlegg: 3000 tegn inkludert mellomrom.
Replikk/kortinnlegg: 1000 – 2000 tegn.

E-post: debatt@klassekampen.no
Redaksjonen forbeholder seg retten til å forkorte innlegg.

Tollef Mjaugedal
tollefm@klassekampen.no
Kronikk- og debattredaktør

Carline Tromp
carlinet@klassekampen.no
Redaksjonssekretær

Ingrid Grønli Åm
ingridga@klassekampen.no
Redaksjonssekretær

Klassekampen honorerer normalt ikke innsendt stoff. Innsenderens e-postadresse blir trykt med mindre innsenderen reserverer seg mot dette.

COMO TE QUIERO
VENEZUELA

GJØR SOM FØR: Onkel Sam.

Feil, Bull

VENEZUELA
Olaf Svorstøl

I Klassekampen 8. juni er Benedicte Bull enig i at Wikileaks-avsløringene har tydeliggjort at USA støttet opposisjonen og forsøkte å splitte chavistene på ulike måter. Men hun mener dette ikke beviser at USA i dag står bak økonomisk sabotasje og kupplaner.

«Ingenting kan «bevises» i samfunnsvitenskapene, men det gir jo sterke indisier. Bull skriver: «Det er vanskelig å se hvilken interesse USA skulle ha av et kupp nå som kunne sette hele tilnæringsprosessen til Cuba og fredsprosessen i Colombia på spill.»

Dette er i beste fall en ubevisbar påstand. USA ville også i dag hatt interesse av et maktskifte i Venezuela, også ved et kupp. Tilnæringsprosessen til Cuba er nærmest i stampe fra USA og fredsprosessen i Colombia er i gang uansett.

Bull viser til analysebyrået Datanálisis som mener at 70 prosent av venezuelanere ønsker maktskifte. Jeg kan ikke se at Datanálisis har gjort en undersøkelse – det er direktøren León som antar at det er slik. Uansett kaster en ikke regjeringer på bakgrunn av meningsmålinger.

Jeg stiller spørsmål om hvilke tre anerkjente (men ikke nevnte) universiteter i landet som publiserte tallet 48 prosent fattigdom tidlig i 2015. Bulls tallhenvisninger er av og til omtrentlige og uten skikkelig kildehenvisning. Det henger kanskje sammen med at hun ikke forsker på Venezuela, som hun selv skrev på Facebook, men bygger mye på samtaler med kollegaer.

Olaf Svorstøl,
cand.oecon.
olasvo@gmail.com

Hvis vi ønsker å forebygge vold mot barn, er det viktig å Den vanskelige

KRONIKK

Kari Stefansen, Ingrid Smette
og Svein Mossige

I Norge har vi hatt lovforbud mot foreldrevold i mer enn 40 år. Forbudet har blitt skjerpet flere ganger og omfatter i dag alle former for vold mot barn. Dette til tross, vet vi lite om hvorvidt foreldrevolden er på retur i Norge.

Det vi vet er at foreldrerollen er endret siden lovforbudet ble innført. Dagens foreldre ønsker å ha en nær og tillitsfull relasjon til barnet, og bruk av vold for å disiplinere barnet inngår ikke i dette bildet. Dette skulle borge for at volden er på retur. Samtidig viser forskning at mange barn blir utsatt for foreldrevold også i dag, og rapporteringen av vold mot barn øker både til barnevern og politi.

For å få kunnskap om utviklingen i omfanget av foreldrevold er det nødvendig med gjentatte befolkningsstudier som stiller samme spørsmål om vold til samme type utvalg. Bare da kan man sammenligne omfanget av vold mellom ulike studier og trekke konklusjoner om utviklingstrekk på en sikker måte. Slike studier har vært mangelfulle i Norge. Dette kan synes paradoksalt når vi ser den økte innsatsen fra myndighetenes side for å forebygge vold mot barn de senere årene. For uten kunnskap om utviklingstrekk er det vanskelig å si noe om hvorvidt innsatsen hjelper.

Vi har gjennomført to studier som kan bidra med ny kunnskap om utviklingstrekk. Begge ble gjennomført blant ungdom i alderen 18–19 år som gikk siste år på videregående skole. Den ene i 2007 og den andre i 2015.

Hva viser tallene? En hovedkonklusjon er at omfanget av fysisk vold fra foreldre er redusert. Andelen som svarer at en voksen i familien noen gang har slått dem med vilje, er for eksempel halvert, fra 18 prosent i 2007 til 9 prosent i 2015. Tendensen til reduksjon i foreldrevolden støttes av annen forskning.

At det har vært reduksjon i foreldrevolden, er samtidig ikke hele historien. I våre analyser har vi skilt mellom «mild» og «grov» vold – vel vitende om at dette ikke er et uproblematisk skille. I denne sammenhengen viser mild vold til klyping, lugging, dytting, slag med flat hånd og andre former for vold som sjelden gir alvorlige fysiske skader, mens grov vold nettopp er former for vold med stort fysisk skadepotensial, som slag med knyttneve, eller gjenstander, bank og juling.

Vi finner at det er mild vold som er redusert. I 2007 oppga 19 prosent mild vold fra mor. Tilsvarende andel i 2015 er 14 prosent. For mild vold fra far er andelen 14 prosent i 2007 og 12 prosent i 2015. Det har altså vært en særlig tydelig reduksjon i mødres voldsbruk.

Grov vold har derimot omtrent samme omfang i 2015 som i 2007. Både i 2007 og 2015 oppga fire prosent at far hadde utsatt dem for grov vold mens omfanget av grov vold fra mor var tre prosent i 2007 og fire prosent i 2015. Svar på andre spørsmål om grov vold, peker i samme retning. Andelen er lav og uforandret.

Et spørsmål som melder

EN RISIKOFAKTOR: Det å ha ikke-vestlig innvandrerbakgrunn øker risikoen såkalt «oppdragervold», skriver kronikkforfatterne.

seg er hva de ulike mønstrene for mild og grov vold skyldes. Er mild og grov vold forskjellige fenomener, og dermed i ulik grad påvirkelige for holdningsendringer og forebyggende tiltak?

Vi har gjort analyser som kan bidra til å belyse dette spørsmålet. Vi finner at mild vold ikke henger systematisk sammen med foreldrenes innvandrerbakgrunn, drikkemønster eller familieøkonomi – faktorer som i

andre studier har vist seg å øke risikoen for vold.

Grov vold, derimot, skjer oftere i familier som har utfordringer på andre områder. Unge fra familier med dårlig råd og der foreldrene har alkoholproblemer, har høyere risiko for å bli utsatt for grov vold sammenlignet med andre unge. Vi finner også at ikke-vestlig innvandrerbakgrunn øker risikoen for å være utsatt for grov vold, uavhengig av familiens

OVERHØRT

Det skjer ting i et menneskeliv, du blir kanskje skilt eller syk, og det passer ikke lenger så godt å jobbe i GK. Vi er kanskje kommunikasjonsbransjens mest krevende arbeidsplass og verre skal det bli.

Hans K. Geelmuyden etterlyser ansatte med «hud på nesene», på Kampanje.no

Jeg er vant til en frisk debatt, men når en debattant trekker paralleller til Hitler og nazismen er vi veldig langt unna en faglig diskusjon.

Per Sandberg om fiskeridebatten, på NRK Ytring

I vår angst for å krenke jenter som allerede sliter tungt etter et alvorlig overgrep, tør vi ikke snakke om gråsoner, delt ansvar

og likestilling. I stedet stempler vi horder av unggutter, og infantiliserer jentene.

Anki Gerhardsen om voldtekt, i Aftenposten

Heldigvis er ikke Twitter helt «folk flest» ;)

Frps Ulf Leirstein på Twitter

MER DEBATT NESTE SIDE >>

skille mellom grov og mild foreldrevold.

volden

for å være utsatt for grov vold. Slik vold er vanskeligere å forebygge enn

ILLUSTRASJONSFOTO: ANNIKEN C. MOHR

økonomiske situasjon og foreldrenes alkoholproblemer. I tillegg henger grov vold mot barn og vold mellom foreldre sammen.

Tyder dette på at mild og grov foreldrevold bør ses som ulike fenomener? Noen fagfolk har tatt til orde for det. Psykologen Judith van der Weele (Aftenposten, 22. april) skiller mellom fire typer vold: vold som gjøres med vilje for å gjøre barnet til et godt menneske, såkalt

oppdragervold, vold som skyldes overføring av uvaner og skadelige familietradisjoner, vold som skyldes foreldrenes frustrasjon og til slutt systematisk familieterror med grovere vold og psykisk mishandling.

Vårt skille mellom mild og grov fysisk vold, overlapper ikke helt med disse begrepene. Men en hypotese er at den grove volden vi fanger opp dels dreier seg om foreldres frustrasjon i en

vanskelig livssituasjon og dels om «familieterror». Det er i så fall forenlig med at omfanget av grov vold ikke er redusert. Vold som er vevd inn i problematiske livssituasjoner eller er del av sykelige terrorregimer, lar seg ikke forebygge med generelle tiltak og holdningskampanjer. Volden er i disse tilfellene uttrykk for noe mer enn holdninger.

Mild vold i oppdragerøyemed henger derimot sammen med holdninger og kulturelle vaner. Reduksjon i mild vold kan derfor tolkes som en indikasjon på at det å bruke vold som del av oppdragelsen tilhører fortida. Når det skjer, er det et brudd med normalen og det bildet foreldre har av seg selv som ansvarlige voksne. Ikke bare er mild vold blitt mindre vanlig, det er oftere snakk om engangstilfeller.

Den økte innsatsen fra myndighetenes side på å forebygge vold, kan ha bidratt til denne utviklingen. En tanke er at når forebyggende tiltak implementeres i en kultur som allerede er i endring, vil endringene skyte fart. Kanskje er det det som har skjedd i Norge?

Mange er kritiske til å skille mellom mild og grov vold mot barn slik vi har gjort her, fordi det kan gi inntrykk av at noen former for vold ikke er skadelig. Vår oppfatning er at diskusjonen om hvor skadelig ulike former for vold mot barn er, er en avsporing i denne sammenhengen.

All vold mot barn kan skade og bør derfor unngås. Med tanke på forebygging kan det likevel være viktig å skille mellom ulike former for vold. Forebyggende tiltak må bygge på kunnskap om hvilke samfunnsmessige og individuelle forhold ulike former for vold springer ut av.

Kari Stefansen, Ingrid Smette og Svein Mossige, forskere ved Nova, Høgskolen i Oslo og Akershus
Kari.Stefansen@nova.hioa.no

VISER VEI: Det bra at regjeringen forsvarer flypassasjeravgiften, tross Ryanairs sjofle spill, skriver forfatterne.

FOTO: HEIKO JUNGE, NTB SCANPIX

Klimatiltak koster!

FLYSETE- AVGIFTEN

Lage Nøst og
Anna Kvam

«**Forurensere betaler**» er et viktig prinsipp. Klimakrisa krever at det blir dyrere å fly, slik at folk velger bærekraftige reisemåter, og slik at det skapes insentiver til å utvikle drivstoff laget på fornybare ressurser.

Derfor er det bra at regjeringen forsvarer flypassasjeravgiften, tross Ryanairs sjofle spill.

Men det er to store problemer med denne flypassasjeravgiften. For det første er den for lav. NHO anslår at avgiften kun vil kutte en brøkdel av de utspillene som vi må fjerne fra flysektoren. De lange flyreisene våre vil fortsette å null ut gevinsten av å ta grønnere hverdagsvalg.

Det andre problemet er at flypassasjeravgiften har gjort folk flest så sinna at utsiktene til å få på plass flere nødvendige klimatiltak synes dårlige. Særlig de tusen som må finne nye jobber fordi Ryanair brukte avgiften som påskudd til å legge ned basen på Rygge.

Men vi kan ikke gjøre helomvending som Arbeiderpartiet. Vi kan ikke bare støtte de klimatiltakene som folk flest ikke merker, og snu kappen etter vinden når arbeidsplasser står i fare. For

omstillingen ut av olje- og fossilalderen kommer folk flest til å merke. Det er det all grunn til å være ærlig om. Samtidig er alternativet – å ikke omstille seg – langt mer negativt for folk på sikt.

Politikerne i alle partier må ta innover seg at den grønne omstillinga de alle i ord iver for, kommer til å medføre at arbeidsplasser forsvinner. Faren ligger i at arbeidsplassene fordufter uten at styresmaktene har noen effektiv motplan, og uten at de har gitt norsk økonomi flere bein å stå på.

De nye arbeidsplassene oppstår ikke av seg selv. Regjeringa må i langt større

grad skape arbeidsplasser i nye sektorer. Først må vi avvikle subsidier til oljenæringa, som leterefusjonsordningen. Vi må vurdere hvorvidt

reduksjon i arbeidsgiveravgiften kan være et effektivt grep for å gjøre det lettere å skape jobber. Vi må begynne på den jernbanesatsinga som Norge trenger sårt, og vi må prioritere penger til risikokapital slik at noen tør å satse på nye næringer der vi har naturgitte fortrinn og kompetanse – for eksempel havvind.

Det viktigste å huske på er at det finnes løsninger – spørsmålet er om noen tør å prøve noe nytt.

Lage Nøst og Anna Kvam, talspersoner i Grønn Ungdom
annaseraf@gmail.com